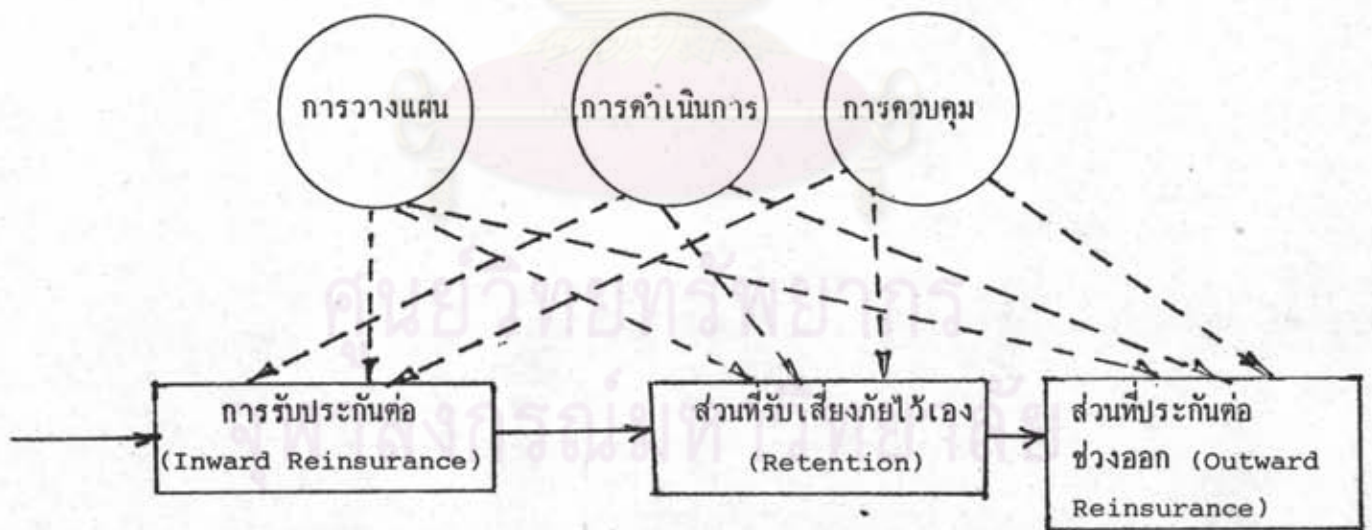

การตัดสินใจในการวางแผนและควบคุม

การตัดสินใจต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจประกันภัยต่อจะมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการดำเนินธุรกิจ ระดับของการบริหารในองค์กร ลักษณะของความรับผิดชอบ วิธีการดำเนินการ และส่วนที่สำคัญจะขึ้นอยู่กับประเภทของการประกันต่อแต่ละประเภทซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวทั้งในด้านการจัดการ ลักษณะการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการกำหนดโครงสร้างของการตัดสินใจต่าง ๆ

ในธุรกิจประกันภัยต่อนี้ การตัดสินใจส่วนใหญ่จะเป็นการตัดสินใจในด้านการวางแผน การดำเนินการและการควบคุมในส่วนของการรับประกันต่อ (Inward Reinsurance) การรับเสี่ยงภัยไว้เอง (Retention) และการประกันต่อช่วงออก (Outward Reinsurance; Retrocession)

ภาพประกอบที่ 5.1 การตัดสินใจในธุรกิจประกันต่อ

ในการดำเนินธุรกิจประกันภัยต่อจะมีการดำเนินการทั้งการรับประกันต่อและการประกันต่อช่วงออก ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการรับเสี่ยงภัยเองของบริษัทประกันต่อก็มีจำกัดเช่นกัน และเพื่อให้มีการกระจายภัยที่ดี จึงต้องมีการทำประกันต่อช่วงออกอีกช่วงในส่วนที่เกินขอบเขตที่

จะรับเสี่ยงภัยไว้เอง และเพื่อให้ภัยที่รับเสี่ยงภัยมีส่วนผสมของทุกลักษณะภัยอยู่ในสัดส่วนที่กำหนดไว้ ในแผนในอันที่จะทำอะไรให้ได้ตามต้องการและปลอดภัยต่อการ เกิดความเสียหายที่ต้องจ่าย เป็นจำนวนที่มากจนไม่สามารถรับผิดชอบได้ ซึ่งทั้งการรับประกันต่อและการประกันต่อช่วงออก จะมีลักษณะของการจัดการที่แตกต่างกัน และจะแตกต่างกันในแต่ละประเภทของการประกันต่อ แต่เป้าหมายจะสอดคล้องกันโดยเฉพาะเรื่องกำไรจากธุรกิจแต่ละประเภท และกำไรโดยรวมทุกประเภท ในบางครั้งงานที่ได้รับจากบริษัทที่เป็นลูกค้าหนึ่ง ๆ บางประเภทของการประกันต่อ จะให้ผลการรับประกันดีมาก ขณะที่บางประเภทจะไม่มีดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแผนการทางด้านการตลาดที่มีต่อลูกค้าแต่ละราย เพราะลูกค้าแต่ละบริษัทจะมีนโยบายในการประกันต่อแต่ละประเภทแตกต่างกัน ทำให้การรับประกันต่อจากบริษัทนั้นอาจให้ผลกำไรไม่ตีทุกประเภท แต่ผลโดยรวมจะต้องได้กำไรตามต้องการ

การตัดสินใจทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินการและการควบคุมจะขึ้นอยู่กับประเภทของการประกันต่อเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละประเภทมีลักษณะการดำเนินการต่างกัน รวมถึงรูปแบบของการตัดสินใจ ดังนั้นในการพิจารณาจึงต้องแบ่งแยกไปตามลักษณะธุรกิจแต่ละประเภท

เป้าหมายของการดำเนินธุรกิจ

เป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดแนวทางและแผนการต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจทั้งในแผนระดับโดยรวมและสำหรับแต่ละธุรกิจประกันต่อ ให้ดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย สำหรับในการศึกษานี้ได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการดำเนินธุรกิจ คือ

1. สร้างผลกำไรจากการรับประกันต่อ
2. ขยายขีดความสามารถในการรับประกันต่อหรือเป็นการสร้างกำลังการรับประกันต่อให้สูง เพื่อที่จะมีอำนาจต่อรองในการรับประกันต่อกับบริษัทเอาประกันต่อ
3. ขยายฐานเบี้ยประกันต่อให้เพิ่มขึ้นหรือเป็นการสร้างส่วนแบ่งในตลาดให้มาก ซึ่งจะหมายถึงการขยายตลาดเพื่อให้บริษัทเติบโตและสร้างความมั่นคงในการรับเสี่ยงภัย
4. สร้างความสมดุลของเบี้ยประกันต่อในการรับประกันต่อประเภทต่าง ๆ
5. ผลิตรีชชีของข้อมูลของการประกันภัยในประเทศ

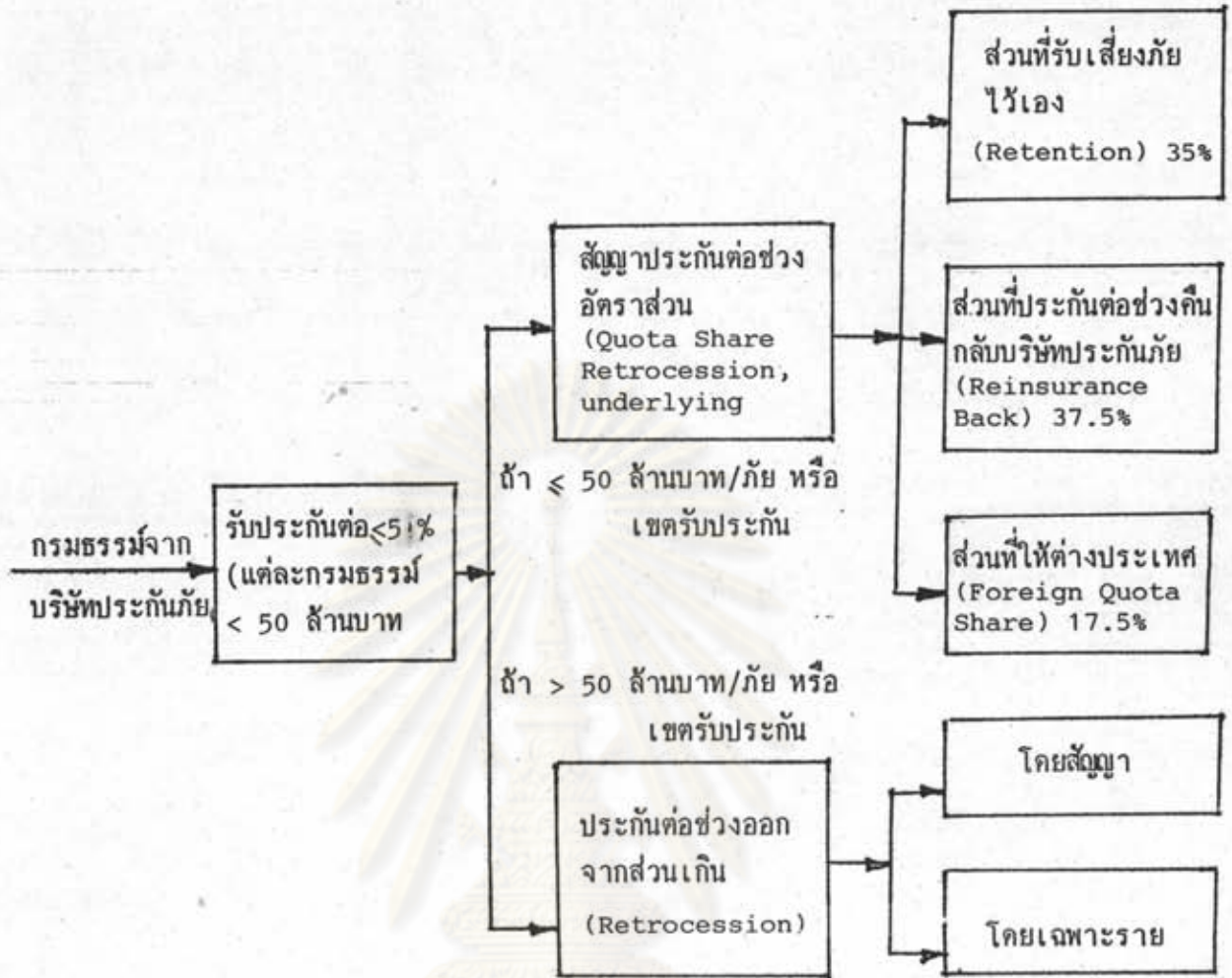
การตัดสินใจในธุรกิจรับประกันต่อแบบสัญญาอัตราส่วน 5%

1. การวางแผนการรับประกันต่อ

การรับประกันต่อแบบนี้เป็นการรับประกันต่อสัญญาอัตราส่วนที่รับประกันต่อทุกกรมธรรม์จากทุกบริษัทประกันภัยในประเทศไทยในอัตราส่วน 5% ของทุกกรมธรรม์ โดยมีเงื่อนไขเพิ่มเติมอีกคือ ต้องส่งสำเนากรมธรรม์ทุกฉบับเพื่อมาประมวลผลสำหรับการทำบัญชีและวิเคราะห์ข้อมูลการรับประกันภัยของประเทศไทย ในการจัดการกับธุรกิจรับประกันภัยต่อแบบนี้จะไม่มีการกำหนดแผนการรับประกันต่อแต่อย่างใด ในอันที่จะทำให้กำไรมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะผลการรับประกันต่อจะขึ้นกับผลการรับประกันโดยรวมของประเทศ ซึ่งถ้าในรอบปีรับประกันใดผลการรับประกันทั้งประเทศโดยรวมได้กำไร ผลการรับประกันต่อประเภทนี้ก็จะได้กำไรด้วย ในทำนองเดียวกันถ้าขาดทุนสัญญา ก็จะขาดทุนไปด้วย การตัดสินใจส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการควบคุมให้ภัยที่รับเข้ามาอยู่ในขอบเขตของข้อกำหนดในสัญญา

เบี้ยประกันต่อที่จะได้รับจากการประกันต่อแบบนี้จะได้รับประมาณ 5% ของเบี้ยประกันอัคคีภัยทั้งประเทศ เป็นสัดส่วนเกี่ยวกับการรับเสี่ยงภัยที่ต้องรับผิดชอบการเสี่ยงภัย 5% ของทั้งประเทศ ในจำนวนเบี้ยประกันต่อ (Gross Premium) จะหักส่วนลดประกันต่อให้บริษัทประกันภัย 40% ของเบี้ยประกันต่อ และเบี้ยประกันต่อสุทธิ (net Premium) ที่ได้จะเก็บไว้เพื่อเสี่ยงภัยเอง 35% ส่วนที่เหลือจะเอาประกันต่อออกกับสัญญาประกันต่อต่างประเทศ (Foreign Quota Share) เป็นสัดส่วน 27.5% และอีกส่วน 37.5% จะจัดสรรคืนให้กับบริษัทประกันภัยภายในประเทศทุกบริษัทตามสัดส่วนของเบี้ยประกันต่อที่ประกันต่อมาในสัญญานี้ และจะพิจารณาจากผลการรับประกันของบริษัทนั้น ๆ ซึ่งการรับผิดชอบความเสี่ยงภัยก็จะเป็นไปตามสัดส่วนที่แต่ละส่วนรับไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบที่ 5.2 การจัดสรรความรับผิดชอบของสัญญาอัตราส่วน 5%

ในสัญญานี้ถึงแม้จะกำหนดไว้ว่าจะรับประกันต่อทุก ๆ กรมธรรม์ในอัตราส่วน 5% ก็ตาม แต่จะมีการกำหนดทุนประกันสูงสุดที่จะรับประกันต่อในแต่ละกรมธรรม์ไว้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเสี่ยงภัยในทุนประกันที่สูงเกินไปจนบริษัทไม่สามารถรับผิดชอบได้ แต่ทว่าในภัยบางภัยจะมีการทำประกันภัยไว้หลายกรมธรรม์ ซึ่งจะทำให้ทุนประกันโดยรวมทั้งภัยอาจเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ จึงต้องมีการประกันต่อออก (Reinsurance-Out) ในส่วนที่เกินนี้โดยสัญญาประกันต่อส่วนเกินและการประกันต่อรูปแบบอื่น ๆ ที่จำเป็น ซึ่งในส่วนของการวางแผนจะต้องวางแผนสำหรับส่วนนี้ไว้ ซึ่งจะเป็นแผนการจัดการสรรสำหรับแต่ละภัยและแต่ละเขตพื้นที่ (block) ซึ่งสามารถวิเคราะห์และคาดการณ์ได้ว่าทุนประกันรวมตลอดปีรับประกันจะเกินหรือไม่ ซึ่งภัยที่จะเกินจะมีลักษณะ 2 ประเภท คือ

ก. ภัยไม่คาดเดาที่เป็นเขตพื้นที่ชุมชนที่มีความหนาแน่นสูง ซึ่งมักจะอยู่ใน
กรุงเทพฯ จะทำให้ทุนประกันโดยรวมของเขตนั้นมีค่าสูง

ข. ภัยโรคภัยพวกรोगงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มาก ๆ เช่น โรงงานยาสูบ
โรงกลั่นน้ำมัน ฯลฯ

ซึ่งแผนการจัดสรรจะกำหนดเป็นสัดส่วนของการเก็บไว้เสี่ยงภัยเองกับส่วนที่ต้อง
ประกันต่อออกที่แน่นอนสำหรับแต่ละภัย และจะกำหนดสัดส่วนที่แน่นอนสำหรับภัยแต่ละประเภท
และแต่ละเขตรับประกันไปในขบวนการประมวลผล

การจัดการในธุรกิจรับประกันต่อประเภทนี้ นอกจากเป็นการควบคุมให้เป็นไป
ตามเงื่อนไขในสัญญาแล้ว จะเป็นการจัดการกับการประมวลผลเพื่อผลิตเป็นข้อมูลของการรับประกัน
ของประเทศและการวิเคราะห์ ในด้านการจัดการกับข้อมูลที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับแบบแผนในการ
พิจารณาข้อมูล จึงจะสามารถที่จะกำหนดรูปแบบรายงานผล ซึ่งจะมากำหนดรูปแบบสิ่งนำเข้าและ
การประมวลผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Table of Limit
Fire Quota Share 5% Cession
year :

The following limits are expressed as percentage of Sum Reinsured which is limited to Bht. 50,000,000 any one Risk

1. Block Risks

Block	Underlying	Retrocession

2. Isolated Risks

2.1 Normal Risks 100% Underlying

2.2 Major Risks

Name of Insured	Underlying	Retrocession	
		Treaty	Fae

Remark : Underlying = Retention (35%) + Re-Back (37.5%) + Foreign Q.S. (27.5%)

ภาพประกอบที่ 5.3 ตารางการจำกัดสรรความรับผิดชอบในสัญญาอัตราส่วน 5%

2. การควบคุม

ในการรับประกันต่อแบบนี้ ในสัญญาการรับประกันต่อจะมีการระบุเงื่อนไขส่วนหนึ่งว่า จะรับประกันต่อเป็นอัตราส่วน 5% ของทุกกรมธรรม์ แต่ทุนประกันต่อต้องไม่เกิน 50,000,000 บาทต่อกรมธรรม์และการจัดสรรช่วงเข้าสัญญาจัดสรรเสี่ยงภัย (Underlying, Quata Share Retrocession) อันประกอบด้วยส่วนรับเสี่ยงภัยเอง ส่วนที่ประกันต่อคืนกลับให้บริษัทประกันภัย และส่วนประกันต่อต่างประเทศต้องไม่เกิน 50,000,000 บาทต่อภัย ในลักษณะของสัญญาเช่นนี้ ในภัยที่ทุนประกันสูงมากแล้วออกเพียงกรมธรรม์เดียว ก็ยังสามารถรับประกันต่อและช่วงออกได้ ไม่มีปัญหาโดยรับในอัตราส่วนที่ลดลงไม่ถึง 5% แต่ในบางภัยที่ทุนประกันสูงแล้วออกหลายกรมธรรม์ ทำให้การรับประกันต่อในภัยนั้นรวมทุกกรมธรรม์แล้วทุนประกันต่อต่อภัยเกินกำหนด จะทำให้ไม่สามารถเข้าสัญญาช่วงต่อได้หมด ส่วนที่เกินนี้จะต้องประกันต่อช่วงออกด้วยสัญญาอื่นซึ่งโดยมากใช้สัญญาส่วนเกินร่วมกับการประกันต่อแบบเฉพาะราย

ในการควบคุมจะต้องควบคุมให้แต่ละภัยที่รับเข้ามา และจัดสรรภัยให้ถูกต้อง ซึ่ง จะควบคุมในขบวนการประมวลผลโดยกำหนดเป็นสัดส่วนของการจัดสรร (Allocation) สำหรับ แต่ละลักษณะภัยและแต่ละเขตในโปรแกรมของการประมวลผล และจะต้องมีการตรวจเช็คอยู่เสมอว่าทุกภัยปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือไม่ และจะมีการแก้ไขถ้ามีการผิดพลาดจากข้อกำหนดเกิดขึ้น โดยการวิเคราะห์ปรับสัดส่วนใหม่และแก้ไขในระบบประมวลผล และผลการดำเนินการจะถูก ควบคุมโดยวัดผลจากการเทียบกับประมาณการส่วนต่าง ๆ คือ ส่วนรับประกันต่อ ส่วนที่ประกัน ต่อช่วงและส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เอง รวมถึงส่วนที่ประกันต่อออก ซึ่งแผนประมาณการจะกำหนด คอนตันปีรับประกัน

ค่าใช้จ่ายในธุรกิจนี้จะค่อนข้างสูงกว่าการรับประกันโดยสัญญาทั่วไปอันเนื่องมา จากการประมวลผล ค่าจ้างพนักงาน และการบริการข้อมูลแก่บริษัทประกันภัยในประเทศ

การตัดสินใจในธุรกิจรับประกันต่อแบบเฉพาะราย

การรับประกันต่อแบบนี้ซึ่งเป็นการตกลงรับประกันเป็นรายต่อราย ซึ่งบริษัทที่รับประกัน ต่อสามารถพิจารณารับประกันได้เป็นราย ๆ ไป ดังนั้นการตัดสินใจในการบริหารธุรกิจประเภท นี้จึงมีความซับซ้อนมากกว่าการรับประกันต่อประเภทอื่น ดังนั้นการบริหารในการรับประกันต่อแบบนี้ จึงต้องประกอบไปด้วยการวางแผนที่เหมาะสมซึ่งจะมากำหนดการดำเนินการ และต้องมีการ ควบคุมเพื่อให้เป็นไปตามแผนรวมทั้งสามารถวัดผลการดำเนินการที่ผ่านไป ซึ่งการตัดสินใจต่าง ๆ

จะเป็นการตัดสินใจในขบวนการต่าง ๆ คือ

- การตัดสินใจในด้านการวางแผน
- การตัดสินใจในการรับประกัน
- การตัดสินใจในด้านการควบคุม

1. การวางแผนการรับประกันต่อ

การวางแผนในการดำเนินธุรกิจในการประกันต่อแบบเฉพาะรายนี้ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างทั้งสภาวะปัจจัยภายในและภายนอก ในด้านของปัจจัยภายในจะประกอบด้วย

ก. เงินกองทุนของบริษัท อันจะเป็นปัจจัยกำหนดกำลังรับประกันของบริษัท ประกันต่อ ว่ามีความสามารถในการรับเสี่ยงภัย (Retention) เป็นจำนวนเท่าไร ซึ่งรัฐบาลไทยได้กำหนดให้รับเสี่ยงภัยไว้เองไม่เกิน 1/10 ของเงินกองทุน กำลังในการรับประกัน (Reinsurance Capacity) จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญมากในการวางแผนรับประกัน เพราะจะเป็นปัจจัยที่บอกบริษัทมีอำนาจในการเข้ารับเสี่ยงภัยเท่าไร สามารถขยายตลาดของการรับประกันต่อได้เท่าไร การที่มีกำลังการรับประกันต่อที่สูงจะทำให้สร้างสภาพการต่อรองกับบริษัทประกันภัยได้มาก เพราะในภัยที่มีขนาดใหญ่ ๆ ซึ่งมักจะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ บริษัทรับประกันภัยไม่สามารถรับประกันได้ทั้งหมดต้องมีการทำประกันต่อ ซึ่งโดยปกติบริษัทประกันภัยมักจะมีปัญหาในด้านประกันต่อในภัยที่มีขนาดใหญ่

ข. กำลังการประกันต่อช่วงออกของสัญญาประกันต่อออก (Outward Reinsurance Treaty; Retrocession) อันประกอบด้วยสัญญาส่วนเกิน (Surplus Treaty) เป็นสัญญาหลักของการประกันต่อช่วงออกของบริษัทประกันต่อ และอาจมีสัญญาอื่นอีก ซึ่งกำลังการรับของสัญญาประกันต่อช่วงออกรวมกับความสามารถในการรับเสี่ยงภัยเอง (Retention) จะเป็นกำลังการรับประกันต่อที่แท้จริงของบริษัทประกันต่อ

$$\text{Reinsurance Capacity} = \text{Retention} + \text{Retrocession}$$

ค. ปริมาณเบี้ยประกันต่อรับของบริษัทในแต่ละปี จะเป็นความสามารถในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนที่สามารถจ่ายได้ และปริมาณเบี้ยประกันต่อนี้รวมกับเงินกองทุนและกำลังรับของสัญญาประกันต่อออก จะเป็นอำนาจการรับประกันทั้งหมดของบริษัท

ง. นโยบายบริษัท

ส่วนสภาวะปัจจัยภายนอกประกอบไปด้วย

1) นโยบายของรัฐบาลต่อธุรกิจประกันภัยต่อ

2) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Currency Exchange) อันมีผลอย่างมากต่อสัญญาประกันที่ออก เพราะสัญญาส่วนใหญ่ที่ทำกับต่างประเทศจะกำหนดเป็นเงินสกุล US Dollar หรือเงินสกุลอื่น ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลกระทบต่อ การโอนหรือรับเงินเข้ามาอย่างมาก

3) ภาวะการรับประกันภัย ของบริษัทประกันภัยในประเทศ ซึ่งจะเป็นปัจจัย กำหนดการรับประกันเข้า และภาวะการรับประกันต่อในต่างประเทศซึ่งจะกำหนดการประกัน ต่อออกอันจะมีผลกระทบต่อ การรับประกันต่อเข้าอีกที่ ดังนั้นการรับประกันต่อจะมีความสัมพันธ์ กับการประกันต่อช่วงออกมา

4) ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก เพราะเมื่อ เศรษฐกิจของประเทศดี จะทำให้มีการขยายตัวในธุรกิจด้านต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้มีการประกันภัย เพิ่มมากขึ้น และอัตราของความเสียหายที่เกิดจากการจงใจ (moral Hazzard) ลดลง ความเสียหายจะเกิดจากอุบัติเหตุเท่านั้น

ในการวางแผนการรับประกันต่อเฉพาะราย จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้มาก ซึ่งในปัจจุบันบางอย่างมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็ว ดังนั้นในแผนการของการ รับประกันต่อจึงค่อนข้างที่จะสามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้ สามารถดำเนินธุรกิจได้ต่อไปให้บรรลุเป้าหมาย

ดังนั้นการวางแผนจึงต้องอาศัยข้อมูลที่ครอบคลุมสภาวะปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้ ยังต้องอาศัยข้อมูลในด้านอื่น ๆ อีกคือ ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย ต่าง ๆ และข้อมูลการวิเคราะห์การรับประกันของประเทศซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะได้จากผลการวิเคราะห์ จากระบบข้อมูลการรับประกันต่ออัตราส่วน 5% นอกจากนี้ก็ยังต้องการข้อมูลอื่น ๆ อีก เช่น อัตรา คอกเบี้ย การประกันต่อในต่างประเทศ ฯลฯ การมีระบบข้อมูลที่ให้ข้อมูลที่พร้อมที่จะสนับสนุน แนวทางการตัดสินใจและทันเวลาที่ต้องการจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนการรับประกันต่อเฉพาะ รายมาก

ในการวางแผนการรับประกันต่อจะพิจารณาถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ต่อไปนี้
คือ

- นโยบายและเป้าหมายของบริษัท
- ปัจจัยสภาพแวดล้อม
- หลักการพิจารณารับประกัน
- การประเมินค่าความเสี่ยงภัย
- สถิติความเสียหายในอดีตของทั้งประเทศและส่วนที่รับประกันต่อเฉพาะราย
- ข้อกำหนดในสัญญาประกันต่อออก

การกำหนดแผนจะเริ่มต้นจากนโยบายบริษัทว่ามีการวางแนวทางไว้อย่างไร จากนั้นจะพิจารณาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งจะมากำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ และมาสร้างเป็นแผนการรับประกันในการกำหนดการดำเนินการสำหรับการพิจารณารับประกัน (Underwriting) และการตลาด (Marketing)

หลักการพิจารณาการรับประกันภัย จะเป็นส่วนที่สำคัญที่จะกำหนดรายละเอียดของแผนการรับประกันต่อ หลักการที่สำคัญในการพิจารณารับประกัน คือการกระจายความเสี่ยงภัย โดยให้ภัยที่รับประกันเข้ามามีการกระจายตามเขตพื้นที่ต่าง ๆ และกระจายตามลักษณะภัย ในปริมาณทุนประกันที่เหมาะสม ซึ่งจุดที่เหมาะสมส่วนหนึ่งจะมาจากการวิเคราะห์จากระบบสัญญาอัตราส่วน 5%

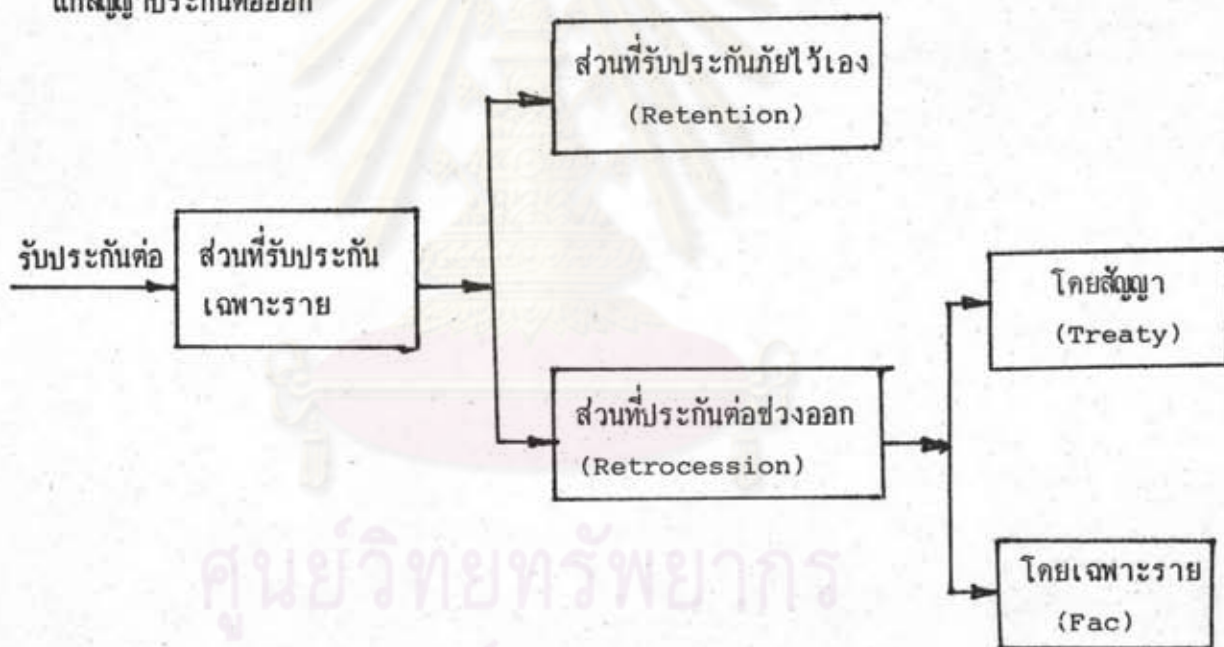
นอกจากนี้การประเมินค่าความเสี่ยงภัย (Risk Evaluation) จะมีความสำคัญมากในการพิจารณาว่าภัยแต่ละภัยมีความเสี่ยงอย่างไรโดยเฉพาะ ซึ่งจะแบ่งพิจารณาได้ 2 ประเภท

(ก) ประเภทภัยโคคเคียวพวกโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะมีความเสี่ยงที่ต่างกันขึ้นกับ ขบวนการผลิต ชนิดและปริมาณของวัสดุที่ใช้ในโรงงาน การจัดการในโรงงาน ลักษณะสิ่งปลูกสร้าง ฯลฯ

(ข) ประเภทภัยไม่โคคเคียวไม่สามารถแยกเป็นอิสระจากข้างเคียง ซึ่งในหลักการประกันจะแบ่งพื้นที่เป็นเขตพื้นที่หรือบล็อกซึ่งแต่ละบล็อกถือว่าเป็นหนึ่งภัย พื้นที่ในประเทศจะกำหนดให้ความหนาแน่นของสิ่งปลูกสร้างใกล้เคียงกัน ลักษณะพวกนี้มักเป็นตึกแถว ที่อยู่อาศัย ร้านค้า ฯลฯ ซึ่งเราถือว่าในแต่ละภัยนอกจากมีความเสี่ยงภัยของตัวเองแล้วยังมีผลของความเสียหายจากข้างเคียง เพราะเมื่อเกิดความเสียหายข้างเคียงสามารถลุกลามมาได้ ดังนั้นในประเภทนี้การวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงต้องประเมินผลจากข้างเคียงด้วย

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะคำนึงถึงสถิติของความเสียหายในแต่ละภัยในอดีต เพื่อมาทำนายถึงความเสียหายในอนาคตด้วย ซึ่งสถิตินี้จะได้จากผลของข้อมูลในระบบประกัน ต่ออัตราส่วน 5% ซึ่งจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละภัยและแต่ละเขตพื้นที่ จะทำให้สามารถกำหนดแผนการรับประกันสำหรับแต่ละภัยและแต่ละพื้นที่ในจุดทุนประกันที่เหมาะสม

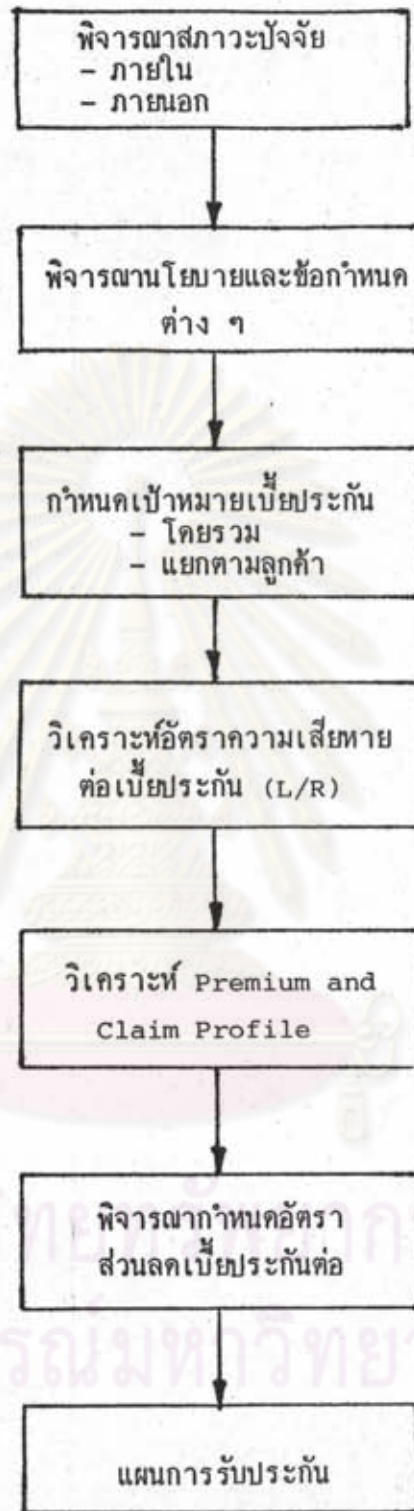
เมื่อพิจารณาในกรณีต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว จุดสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญาประกันต่อออก ซึ่งจะเป็นสัญญาส่วนเกิน (Surplus Treaty) เป็นสัญญาหลัก เพราะในสัญญาจะมีการกำหนดช้อยกเว้นหรือขอบเขตการรับประกันภัยต่อในภัยบางประเภทไว้ และกำหนดขอบเขตสูงสุดของการรับภัยอื่น ๆ ทั่วไป พร้อมทั้งกำหนดเบี้ยประกันรับโดยประมาณ (Estimate Premium Income) ในปีรับประกันนั้น ๆ ไว้ด้วย ทำให้แผนการต้องสร้างเป้าในการรับประกันต่อให้ได้เบี้ยประกันต่อเพียงพอต่อเป้าหมาย รายได้ของบริษัทและส่วนที่ต้องให้แก่สัญญาประกันต่อออก

ภาพประกอบที่ 5.4 การจัดสรรความรับผิดชอบของงานรับประกันต่อเฉพาะราย

จากเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นข้อกำหนดต่าง ๆ จะนำมาสร้างแผนการรับประกัน ซึ่งจะกระทำเป็นขั้นตอนในการกำหนดรายละเอียดของแผนคือ

- (1) กำหนดเบี้ยประกันที่เป็นรายรับโดยรวม (Total Estimate Premium Income) ที่คาดว่าจะต้องการได้ในปีรับประกันนี้ ที่จะเพียงพอต่อการขยายตัวในปีรับประกัน

ภาพประกอบที่ 5.5 ขั้นตอนของการสร้างแผนการรับประกันต่อเฉพาะราย

นี้ของบริษัท โดยส่วนหนึ่งจะต้องให้แก่สัญญาประกันต่อออก (Reinsurance-Out Treaty) และอีกส่วนจะเป็นส่วนที่เก็บไว้เพื่อเสี่ยงภัยเอง ซึ่งจะต้องเพียงพอที่จะสร้างกำไรให้ได้ตามเป้าหมายของบริษัท

(2) กำหนดเบี้ยประกันที่เป็นรายได้ที่คาดว่าจะได้ (Estimate Premium Income) ของแต่ละบริษัทที่เป็นลูกค้า

(3) วิเคราะห์อัตราส่วนความเสียหายต่อเบี้ยประกัน (LOSS Ratio : L/R) โดยรวมของบริษัท โดยแยกตามลูกค้า โดยแยกตามเขตพื้นที่หรือบล็อก และโดยแยกตามลักษณะของภัย ทั้งผลการรับประกันของประเทศจากระบบสัญญาอัตราส่วน 5% และผลของการรับประกันเฉพาะรายเอง

(4) วิเคราะห์ Premium & Claim Profile ของงานประกันต่อเฉพาะรายที่มีอยู่เดิมว่าลักษณะงานหรือภัยที่เคยรับประกันต่ออยู่มีสภาพเป็นอย่างไร ฐานของเบี้ยประกันประกอบด้วยลักษณะภัยอย่างไร มีการกระจายภัย และช่วงของทุนประกันที่รับประกันต่อเป็นอย่างไร

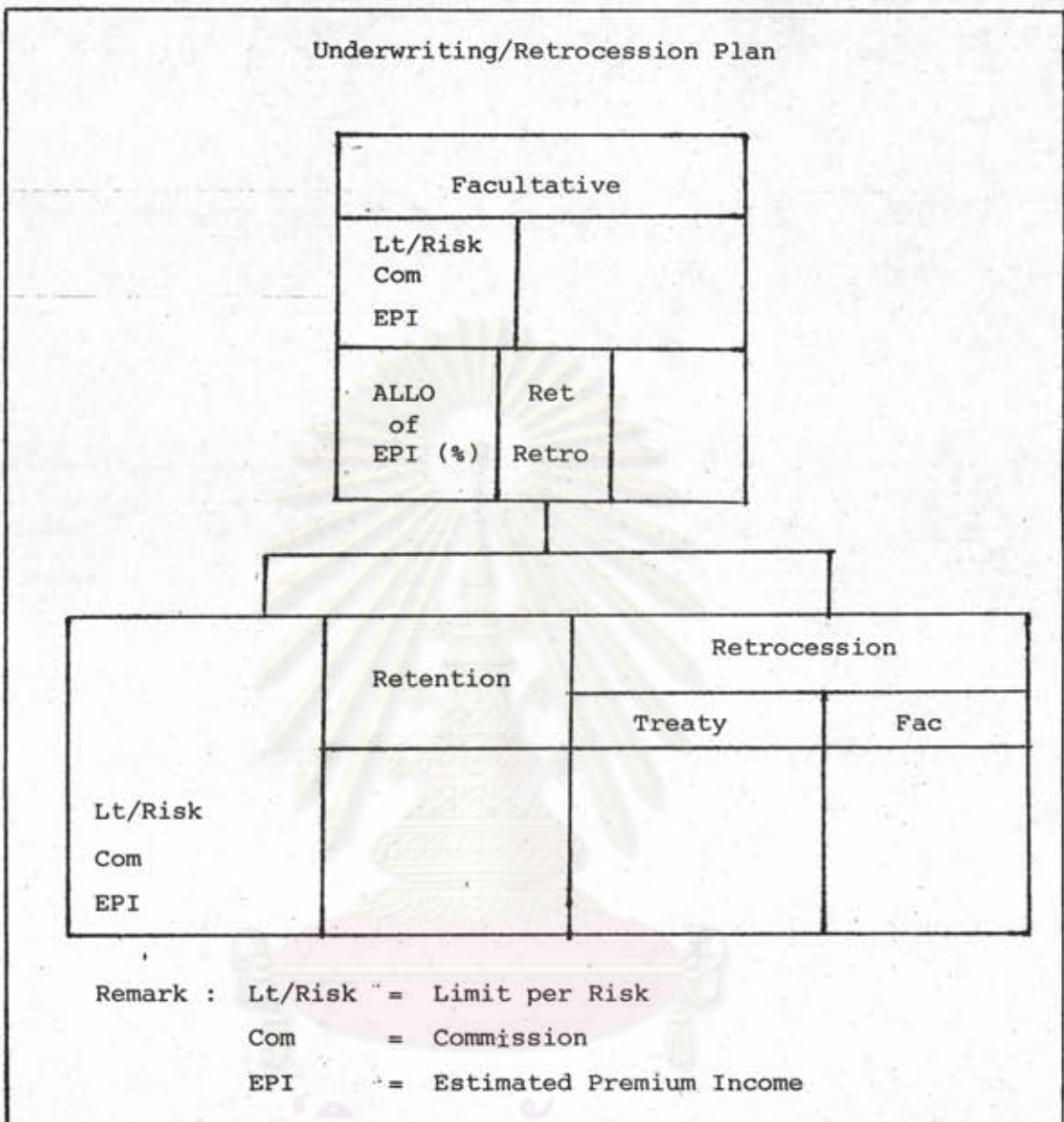
(5) วิเคราะห์อัตราส่วนลดเบี้ยประกันต่อ (commission) ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละบริษัทที่เป็นลูกค้า และแต่ละภัยเพื่อที่จะสร้างกำไรตามที่คาดไว้

(6) นำผลวิเคราะห์จาก (3) และ (4) มาประกอบกัน เพื่อสร้างแผนหรือโปรแกรมของการรับประกันต่อในแต่ละลักษณะภัย และแต่ละพื้นที่ และกำหนดช่วงของทุนประกันต่อรับที่เหมาะสม

2. การตัดสินใจในการรับประกัน

ในการดำเนินการของการรับประกันต่อเฉพาะรายนี้ จะเป็นการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในการรับประกันต่อ (Underwriter) ในการพิจารณาว่าจะรับประกันต่อในภัยร้ายต่าง ๆ ที่บริษัทเอาประกันต่อซึ่งหมายถึงบริษัทประกันภัยต่าง ๆ เสนอเข้ามาหรือไม่และถ้ารับจะรับประกันต่อด้วยทุนประกันต่อเท่าไร ในการตัดสินใจจะต้องประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วย

ก. แผนการรับประกันต่อ (Underwriting Plan) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่ต้องใช้คือ ชื่อกำหนดทุนประกันสูงสุดสำหรับการรับประกันต่อสำหรับภัยประเภทต่าง ๆ และสำหรับเขตพื้นที่ต่าง ๆ

ศูนย์วิทยุโทรพักร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบที่ 5.6 แผนรับประกันและประกันต่อช่วงออก

Fire Facultative Underwriting Guidelines
year : _____

1. Block Risk

Block	Sum- Reinsured	mox % of original S/I	ALLOCATION	
			Retention	Retrocession

2. Isolated Risk

Occupancy	Sum- Reinsured	mox % of original S/I	ALLOCATION	
			Retention	Retrocession

ภาพประกอบที่ 5.7 ตารางการรับประกันต่อเฉพาะราย

Marketing Target

year :

Customer name	Gross Premium	commission	Net Premium
Total			

ภาพประกอบที่ 5.8 เป้าหมายทางการตลาด

ข. ข้อมูลด้านการตลาด เกี่ยวกับผลการดำเนินงานธุรกิจของลูกค้าเองและผลที่
ทำกับบริษัท

ค. ข้อมูลพหุสถิติความเสียหายของแต่ละลักษณะภัยและแต่ละเซตรับประกัน

ง. ข้อมูลทุนรับประกันต่อของแต่ละภัยและเซตรับประกันที่บริษัทรับไว้แล้ว
รวมถึงส่วนที่รับ เสี่ยงภัยไว้เอง

ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยในการตัดสินใจในการรับประกันต่อ นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญ
ในการตัดสินใจจะอาศัยพิจารณาในการตัดสินใจโดยอาศัยพื้นฐานจากข้อมูลเหล่านี้ ดังนั้นจะเห็น
ได้ว่าการดำเนินการรับประกันต่อเฉพาะรายจะเป็น เรื่องของการตัดสินใจภายใต้ข้อมูลที่
เพียงพอ

3. การควบคุม

การควบคุมในธุรกิจรับประกันต่อเฉพาะรายจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

ก. การควบคุมการรับประกันต่อ

จะเป็นการควบคุมการรับประกันต่อของเจ้าหน้าที่ที่พิจารณารับประกัน
ให้รับประกันในภัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนการรับประกันที่กำหนดไว้ในรูปทุนประกันสูงสุด
การควบคุมประเภทนี้จะกระทำโดยพิจารณาจากเอกสารรับประกันในแต่ละวัน และข้อมูลการ
รับประกันที่รับไว้แล้วโดยรวมของแต่ละเซตรับประกันและแต่ละภัย

ข. การควบคุมผลการรับประกันต่อ

จะเป็นการควบคุมผลการดำเนินงานธุรกิจ โดยการวัดผลการดำเนินการ
เปรียบเทียบกับประมาณการในแผนรวมถึงเป้าหมายทางการตลาดต่อลูกค้าแต่ละราย โดย
วัดเบี้ยประกันต่อ ความเสียหายที่เกิดขึ้น อัตราส่วนความเสียหาย และผลกำไร

ดังนั้นการควบคุมก็เพื่อให้การดำเนินการให้เป็นไปตามแผน ซึ่งถ้ามีการเบี่ยงเบนไป
จากแผนก็จะมีมีการปรับการดำเนินการให้ไปสู่แผน หรือปรับแผนให้สอดคล้องตามความเหมาะสม
ช่วงเวลาสำหรับการวัดจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมซึ่งต้องสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินการ
เช่น การควบคุมการพิจารณารับประกันจะเป็นรายวัน การควบคุมเบี้ยประกันเป็นรายเดือน
 ฯลฯ

การตัดสินใจในธุรกิจประกันต่ออค์ภัยประเภทสัญญา

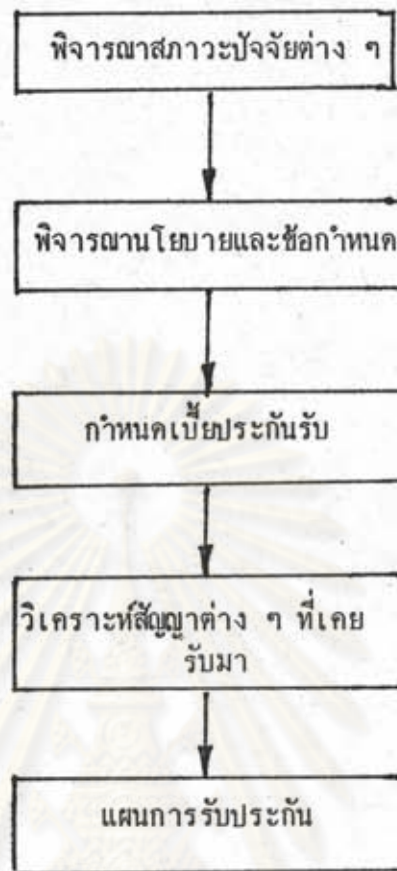
ในการรับประกันต่อแบบสัญญาอัตโนมัติ บริษัทที่รับประกันต่อจะไม่ทราบเลยว่า บริษัทเอาประกันต่อที่ใช้สัญญาได้ประกันต่อในสัญญาด้วยภัยอะไรบ้าง เพียงแค่จะส่งบัญชีประกันต่อ ซึ่งเป็นผลสรุปถึงเบี้ยประกันที่ได้รับและความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละสัญญามาให้บริษัทรับประกันต่อเป็นรายไตรมาสเท่านั้น ยกเว้นเรื่องการเรียกเก็บสินไหมทดแทนในรายการที่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ในสัญญาที่ให้ผู้สามารถเรียกเก็บเงินสดได้ทันที ซึ่งจะถูกนำมาปรับในบัญชีรายไตรมาสอีกด้วย ดังนั้นข้อมูลดิบสำหรับระบบประกันต่อแบบสัญญานี้จึงเป็นข้อมูลที่มาจากผลสรุปรายไตรมาส ทำให้ไม่มีการวิเคราะห์ภัยที่ประกันต่อเข้ามา การวิเคราะห์จะเป็นการวิเคราะห์ผลการรับประกันในแต่ละไตรมาสและแต่ละปีสัญญา

ภาพประกอบที่ 5.9 การจัดสรรความรับผิดชอบของงานรับประกันต่อโดยสัญญา

การตัดสินใจต่าง ๆ ในการบริหารการรับประกันต่อประเภทนี้จึงเป็นการตัดสินใจในการรับประกันต่อสัญญานั้น หรือต่ออายุสัญญานั้นหรือไม่ในช่วงต้นปีสัญญา และพิจารณาถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เหมาะสมในสัญญา โดยการตัดสินใจจะวิเคราะห์จากผลของสัญญานั้นที่ผ่านมาในแต่ละปี โดยจะพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) ผลกำไรขาดทุนของสัญญา ในข้อนี้จะสำคัญที่สุด โดยที่สัญญานั้นเมื่อหมดปีสัญญาจะต้องมีผลกำไรเมื่อหักส่วนลดทางประกันต่อและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วอยู่ในอัตราที่พอสมควร สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ในเวลานั้น และการพิจารณาจะกระทำในหลายปีสัญญามาประกอบกัน
- 2) การโอนความรับผิดชอบในส่วนเบี้ยประกันในภัยที่ยังไม่หมดอายุ และค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแล้วแต่ยังค้างจ่าย (Premium and Loss Portfolios) จากการที่มีการหักสำรองเบี้ยประกันต่อ ซึ่งจะมีการจ่ายเบี้ยประกันต่อเฉพาะส่วนที่ถือเป็นรายได้ของผู้รับประกันต่อ

ภาพประกอบที่ 5.10 ขั้นตอนการวางแผนธุรกิจประกันต่อสัญญา

เท่านั้น ส่วนที่ความคุ้มครองยังไม่หมดจะเก็บไว้ ดังนั้นถ้ามีการต่ออายุสัญญาประกันต่อหรือเปลี่ยนสัญญาใหม่หรือเปลี่ยนบริษัทรับประกันต่อใหม่ จึงมีการโอนเบี้ยประกันและความเสียหายที่ยังมีผลบังคับอยู่ไปให้สัญญาประกันต่อไป การพิจารณารับสัญญาประกันต่อจึงต้องพิจารณาความรับผิดชอบที่โอนนี้ ถ้าสินไหมที่ค้างจ่ายมีอยู่มาก จะมีผลทำให้สัญญาประกันต่อไปไม่มีโอกาสขาดทุนได้

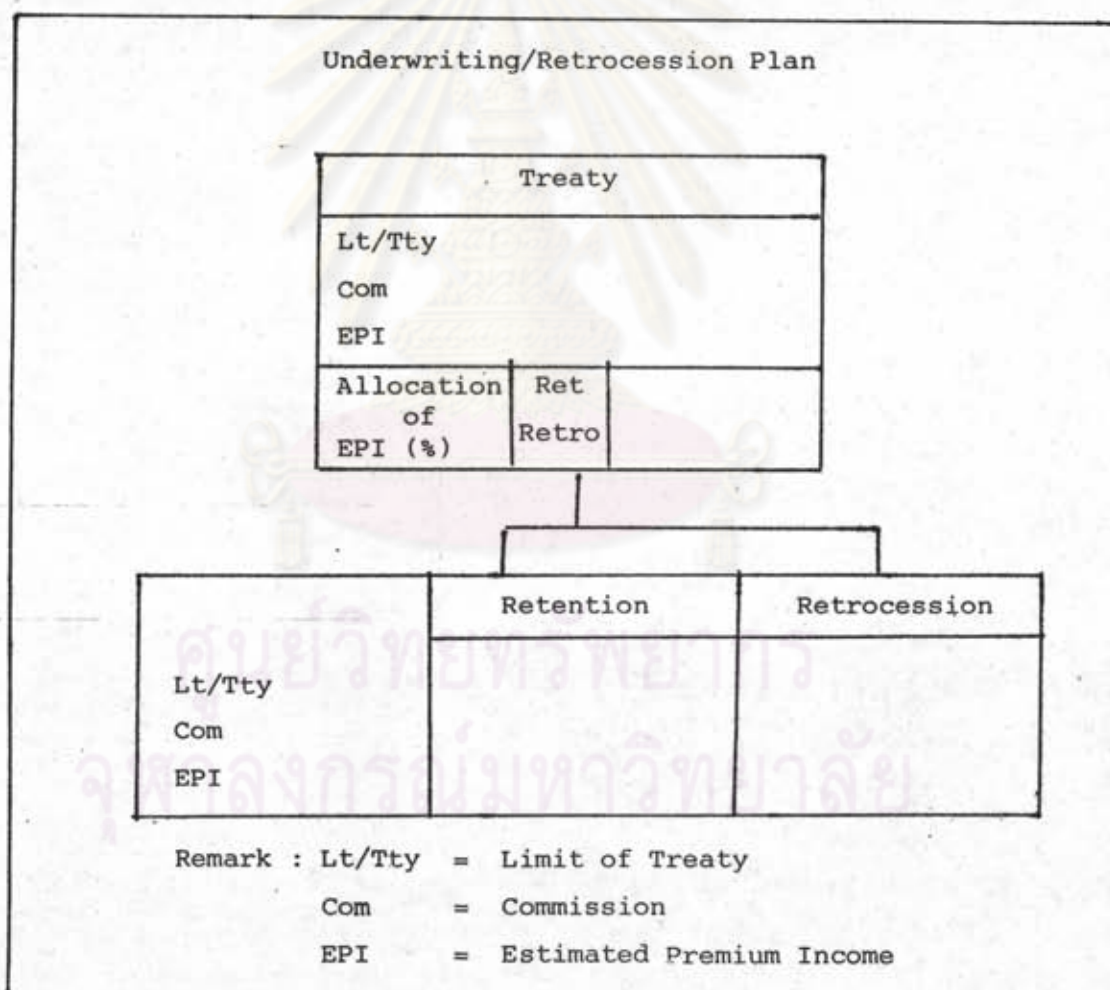
3) เบี้ยประกันที่ได้รับในแต่ละสัญญาในแต่ละปี จะต้องใกล้เคียงกับเบี้ยประกันที่คาดไว้ (Estimated Premium Income) เพื่อให้สัญญานั้นมีความสมดุลระหว่างเบี้ยประกันกับกำลังรับประกันสูงสุดของสัญญานั้น ซึ่งในปีสัญญาต่อไปถ้าเกิดความเสียหายสูงสุดของสัญญาเกิดขึ้นจะมีเบี้ยประกันเพียงพอที่จะจ่ายค่าสินไหม

4) การเรียกเก็บค่าสินไหมทดแทนในทันที (Cash Call) จะพิจารณาจากในปีสัญญาที่ผ่านมาถ้ามีการเรียกเก็บบ่อยครั้ง ก็จะทำให้บริษัทรับประกันต่อต้องสำรองจ่ายเงินสดไปบ่อย

ครั้ง ดังนั้นจึงต้องปรับขอบเขตการเรียกเก็บสินไหมทดแทนทันทีที่เหมาะสม โดยพิจารณาการไหลของเงินสด (Cash Flow) การกำหนดขอบเขตจะต้องกำหนดให้มีการเรียกเก็บทันทีได้ปีละไม่เกิน 5 ครั้ง

5) อัตราส่วนลคประกันต่อของสัญญา (Treaty Reinsurance Commission) โดยอัตราส่วนลคจะกำหนดจากผลกำไรในปีที่ผ่านมาของสัญญา โดยที่หักส่วนลคแล้วสัญญามีกำไรที่เหมาะสม และจะพิจารณาจากอัตราส่วนของความเสียหายต่อเบี้ยประกัน (Loss Ratio) โดยเปอร์เซ็นต์ของอัตราส่วนลครวมกับส่วนลคประกันต่อต่ำกว่า 100 จะถือว่าสัญญานั้นใช้ได้

6) ประวัติการเรียกเก็บและจ่ายเงินของลูกค้า จะเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญอันหนึ่ง ถ้าลูกค้าส่งงบบัญชีและจ่ายตรงต่อเวลาจะถือว่าเป็นลูกค้าที่ดีเอาใจใส่ต่อสัญญาที่กระทำไว้

ภาพประกอบที่ 5.11 แผนรับประกันและประกันต่อช่วงออกในธุรกิจรับประกันสัญญา

7) ความมั่นคงของบริษัทที่เป็นลูกค้า ในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะสัญญาทำกันเป็นปี ถ้าในระหว่างปีสัญญามีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้น ก็จะทำให้มีปัญหาเป็นอย่างมาก การยกเลิกทำได้ยากกว่าการประกันต่อแบบเฉพาะรายมาก การคิดสำรองเบี้ยประกันและความรับผิดชอบที่โอนยุ่งยากมาก การพิจารณาความมั่นคงจะวิเคราะห์จากรายงานประจำปี (Annual Report) ของแต่ละบริษัท

การกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เอง (Retention)

1. การกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองในธุรกิจประเภทเฉพาะราย

การรับประกันภัยและการรับประกันภัยต่อในแต่ละภัยและแต่ละเซกต์รับประกันบริษัทสามารถที่จะรับเสี่ยงภัยไว้เองได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งส่วนที่รับเสี่ยงภัยเองจะเป็นรายได้ของบริษัท การรับเสี่ยงภัยเองจะเป็นวงเงินสูงสุดที่บริษัทพร้อมที่จะจ่ายในกรณีที่เกิดความเสียหายตามกรมธรรม์ในภัย ๆ เดียวหรือกลุ่มของภัย ซึ่งจะต้องมีการจัดทำแผนการสำหรับการรับเสี่ยงภัยไว้เองที่เหมาะสม ในอันที่จะควบคุมการจัดสรรรับเสี่ยงภัย (Allocation) ในแต่ละภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทจนไม่สามารถจ่ายค่าสินไหมได้และเพื่อกำหนดให้ได้กำไรที่ต้องการ โดยอาจจะมีหลายระดับเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน หรือจะกำหนดเป็นจำนวนทุนประกันที่แน่นอนไม่ว่าจะเป็นภัยชนิดใดก็ตาม ลักษณะการกำหนดรับเสี่ยงภัยไว้เองนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การกำหนดการรับเสี่ยงภัยแต่ละภัย (Retention per Risk)

หมายถึงว่า วงเงินหรือทุนประกันที่บริษัทจะรับเสี่ยงภัยเองสูงสุดของแต่ละภัยที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง โดยที่ความเสียหายเกิดต่อเนื่องกัน บริษัทจะรับผิดชอบทุกครั้งในวงเงินที่กำหนดไว้

2) การกำหนดการรับเสี่ยงภัยต่อเหตุการณ์ (Retention per Event)

การกำหนดในลักษณะนี้จะเป็นไปในลักษณะที่กำหนดการรับเสี่ยงภัยเองต่อเหตุการณ์ ๆ หนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเกิดภัยขึ้นกี่ภัยก็ตาม แต่ในช่วงเหตุการณ์นั้น ๆ ความรับผิดชอบของบริษัทจะไม่เกินกว่าจำนวนการเสี่ยงภัยที่กำหนดไว้

ในการกำหนดการรับเสี่ยงภัยเองจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์และองค์ประกอบ

ต่าง ๆ คือ

ก. ฐานะทางการเงินของบริษัท

บริษัทที่มีฐานะการเงินมั่นคงและมีเงินกองทุนมาก ย่อมมีความสามารถที่จะรับเสี่ยงภัยเองได้สูง เพราะไม่ต้องมีปัญหาด้านการเงินเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น และในกฎหมายของประเทศไทย บริษัทที่รับประกันภัยและรับประกันภัยต่อสามารถจะเก็บการเสี่ยงภัยไว้เองได้สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินกองทุนสำหรับแต่ละภัย อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่า จะกำหนดวงเงินเสี่ยงภัยเองสูงขึ้นตามอัตราส่วนเพิ่มของเงินกองทุนโดยไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ โดยหลักการแล้วเบี้ยประกันภัยสุทธิที่บริษัทรับไว้เองควรสมมูลกับจำนวนความเสี่ยงภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกัน ส่วนเงินสำรองและเงินทุนของบริษัทถือเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ซึ่งอาจจะต้องนำมาชดเชยค่าเสียหายเฉพาะบางปีเท่านั้น อันเป็นผลที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นสูงกว่าอัตราส่วนที่คาดหมายไว้

ข. นโยบายและวัตถุประสงค์ของบริษัท

ในแต่ละบริษัทจะมีนโยบายและวัตถุประสงค์ต่อเรื่องการรับเสี่ยงภัยไว้เอง ซึ่งจะกำหนดไว้อย่างแน่ชัดในการทำกำไร และอัตราการเติบโตของบริษัทในแต่ละปี ซึ่งจะมามีผลในการกำหนดการรับเสี่ยงภัยเองซึ่งเป็นรายได้ของบริษัท

ค. ปริมาณของธุรกิจ

จำนวนปริมาณของธุรกิจที่บริษัทมีอยู่ ถ้าจำนวนกรรมธรรมียิ่งมาก การเฉลี่ยของภัยจะยิ่งดีขึ้น ฉะนั้นการเสี่ยงของบริษัทจะน้อยลง เนื่องจากตามสถิติและประสบการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า โอกาสที่จะเกิดความเสียหายขึ้นพร้อมกันในระยะเวลาดังกล่าวกันแทบจะไม่มี

ง. แนวโน้มของแต่ละลักษณะ

ภัยที่รับประกันต่อเข้ามาที่อยู่ในประเภทเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มตามประเภทของภัย (Risk Category) ถ้าปริมาณของภัยประเภทใดมีแนวโน้มมากขึ้นก็จะทำให้การกระจายการเสี่ยงภัยมีมากขึ้น ดังนั้นบริษัทจะสามารถเพิ่มการรับเสี่ยงภัยไว้เองในภัยประเภทนั้นได้มากขึ้น

จ. คุณภาพของภัย

ในภัยที่มีการเสี่ยงภัยที่สูงก็จะเก็บไว้เพื่อเสี่ยงภัยเองไว้บ้าง และถ้าเสี่ยงภัยต่ำก็จะรับเสี่ยงภัยไว้เองได้มาก ซึ่งคุณภาพของภัยจะได้รับการประเมินความเสี่ยงภัยและสถิติของการรับประกันในแต่ละประเภทของภัยในอดีต แม้ว่าคุณภาพของภัยจะเป็นปัจจัยที่

สำคัญในการกำหนดวงเงินเพื่อการเสี่ยงภัยเองที่สำคัญ แต่ก็จะต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ด้านการตลาด ฯลฯ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถเลือกรับประกันต่อแต่งงานที่มีคุณภาพก็ได้ จึงต้องกำหนดการรับเสี่ยงภัยเพื่อให้ส่วนผสมของภัยที่รับประกันต่อ เข้ามามีสัดส่วนที่จะสามารถทำให้ได้กำไรตามต้องการด้วย

จ. ความสามารถในการประกันต่อช่วงออกของบริษัท

ซึ่งจะหมายถึงกำลังการประกันต่อช่วงออกของสัญญาประกันต่อช่วงออก และการประกันต่อช่วงออกเฉพาะราย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้การดำเนินการสะดวก สามารถกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองได้คล่องตัวและควบคุมได้ในอันที่จะจัดสรรภัยที่ต้องการรับเสี่ยงภัยไว้เองได้แน่นอน เพราะส่วนที่ไม่ต้องการรับเสี่ยงภัยไว้เองสามารถจัดให้สัญญาประกันต่อช่วงออกได้

การวางแผนการรับเสี่ยงภัยไว้เองจะคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว และจะทำการวิเคราะห์จากแบบแผนโครงสร้างการกระจายของเบี้ยประกันและความเสียหายของแต่ละลักษณะภัย (Risk Profile) จากผลการรับประกันของประเทศไทยของระบบข้อมูลสัญญาอัตราส่วน 5% และในส่วนที่รับประกันต่อเฉพาะรายไว้ ซึ่งในโครงสร้างของภัยจะแสดงข้อมูลของลักษณะภัยแต่ละประเภท และแจกแจงกระจายไปตามช่วงของทุนประกัน (Range of Sum Insured) ซึ่งจะประกอบด้วยรายละเอียดของทุนประกัน เบี้ยประกันต่อ อัตราส่วนลดของการรับประกันต่อ และความเสียหายที่เกิดขึ้นภายในช่วงเวลาพิจารณา

การพิจารณาโครงสร้างของภัยจะพิจารณาถึงทุนประกันและผลการรับประกันของแต่ละลักษณะภัย และแต่ละเซกรับประกันในแต่ละช่วงเวลา เพื่อที่จะสามารถกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองในช่วงของทุนประกันที่เหมาะสม โดยที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นสูงสุดจะยังคงอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ และจะพิจารณาถึงเบี้ยประกันที่ได้รับในการที่จะทำรายได้ตามประมาณการ การพิจารณาจะหาหึ่ง 2 กรณี ซึ่งจะได้อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการรับเสี่ยงภัยไว้เองสำหรับแต่ละลักษณะภัยและแต่ละเซกรับประกัน

2. การกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองในธุรกิจประเภทสัญญาอัตราส่วน 5%

ในการรับประกันต่อประเภทสัญญาอัตราส่วน 5% นี้ ซึ่งรับประกันต่อทุกภัยในประเทศไทยโดยไม่มีการเลือกรับ และการกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองจะไม่พิจารณาถึงลักษณะของภัย ดังนั้นส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เอง ส่วนที่ประกันต่อช่วงกลับ และส่วนที่ประกันต่อต่าง

ประเทศในสัญญาจะมีคุณภาพของภัยลักษณะเดียวกันหมด นั่นคืออัตราส่วนความเสียหาย (Loss Ratio) ทั้งสามส่วนในสัญญานี้จะเท่ากัน แต่จะไม่เท่ากับอัตราส่วนความเสียหายของยอดรวมที่รับประกันต่อเข้ามา เพราะส่วนที่รับประกันต่อเข้ามานี้บางภัยจะเกินกำลังรับของสัญญาประกันต่อช่วง (Underlying) ซึ่งจะทำการรับประกันต่อช่วงออกด้วยสัญญาส่วนเกินหรือสัญญาพิเศษอื่น ๆ หรืออาจจะมีการทำประกันต่อเฉพาะรายได้ ปัจจัยในการกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองจะประกอบด้วย

1) เงื่อนไขทางกฎหมาย

กฎหมายในประเทศไทยมีการกำหนดไว้ว่า วงเงินการรับเสี่ยงภัยไว้เองของบริษัทประกันภัยและบริษัทประกันภัยต่อจะรับได้ไม่เกิน 10% ของเงินกองทุนของบริษัท ซึ่งในกรณีการรับประกันภัยต่อสำหรับแต่ละภัยอาจรับประกันต่อมาจากธุรกิจประกันต่อหลายประเภทที่บริษัทดำเนินกิจการอยู่ ก็หมายความว่าวงเงินที่รับเสี่ยงภัยเองทุกประเภทรวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน

2) นโยบายของบริษัท

บริษัทจะมีนโยบายในการรับเสี่ยงภัยเองในปริมาณที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายดำเนินการต่าง ๆ และมีกำไรที่จะสะสมเพียงพอต่อการขยายตัวของบริษัท และข้อสำคัญจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงในการจัดตั้งบริษัทและการตกลงของผู้ถือหุ้น

3) ส่วนที่ต้องรับประกันต่อช่วงกลับให้บริษัทประกันภัยในประเทศ

ส่วนที่ต้องรับประกันต่อช่วงกลับนี้จะขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัดส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์ค่าสุคของเบี้ยประกันต่อเข้าของแต่ละบริษัท และผลการรับประกันของแต่ละบริษัทจะมากำหนดเปอร์เซ็นต์ส่วนที่สองที่จะได้ ซึ่งถ้าส่วนประกันต่อกลับคืนนี้มากการรับเสี่ยงภัยไว้เองอาจจะน้อยลงไปเพื่อชดเชยส่วนที่หายไป

4) เงื่อนไขของสัญญา

เนื่องจากในการรับประกันต่อประเภทนี้ สัญญาที่รับประกันต่อเข้าจะกำหนดขอบเขตสูงสุดต่อกรมธรรม์ และสัญญาที่กระจายกลับคืนจะเป็นต่อภัย ซึ่งจะมีผลกำหนดวงเงินรับเสี่ยงภัยเองไม่ให้ต้องเสียหายจากภัยที่มีขนาดใหญ่มาก

ซึ่งจากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะกำหนดส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เองเป็นเปอร์เซ็นต์ที่แน่นอนค่าหนึ่งสำหรับการจัดสรรซึ่งจะกำหนดไว้ในสัญญาสำหรับทุกภัยที่รับประกันต่อเข้ามาในสัญญานี้

และจะมีค่าคงที่ตลอดทั้งปีสัญญา

3. การกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองในธุรกิจประเภทสัญญา

การรับประกันต่อโดยสัญญาจะไม่สามารถทราบได้ว่าภัยที่รับประกันต่อโดยสัญญาเข้ามาประกอบด้วยภัยอะไรบ้าง ดังนั้นในการกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองในธุรกิจประกันต่อประเภทนี้จะไม่พิจารณาถึงลักษณะของภัย แต่จะพิจารณาถึงเงื่อนไขในสัญญา เช่น เบี้ยประกันต่อที่คาดว่าจะได้ (EPI.) ขอบเขตทุนประกันสูงสุด ฯลฯ โดยทั่วไปแล้วการรับประกันต่อโดยสัญญามักจะรับในเปอร์เซ็นต์ของสัญญานั้นให้เพียงพอต่อการรับเสี่ยงภัยไว้เองได้ทั้งหมด ดังนั้นการกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองจะเป็นการกำหนดการรับประกันต่อในสัญญานั้น ในบางกรณีอาจมีการรับประกันต่อโดยสัญญาที่มากกว่าที่จะสามารถรับเสี่ยงภัยไว้เองได้ทั้งหมด ซึ่งจะทำการรับประกันต่อช่วงออกในส่วนที่เกินความสามารถโดยสัญญาประกันต่อช่วงออกได้จะทำให้บริษัทสามารถขยายฐานของการรับประกันต่อ และจะได้รายได้เพิ่มเติมโดยไม่ต้องเสี่ยงภัยจากส่วนลดการรับประกันต่อช่วงออกอีกส่วนหนึ่ง

การกำหนดการรับเสี่ยงภัยไว้เองสูงสุด จะขึ้นอยู่กับกฎหมายกำหนดด้วย ดังนั้นในการรับประกันต่อโดยสัญญาจะพิจารณาขอบเขตของสัญญาที่จะรับประกันต่อเข้ามาจะต้องไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของสัญญาและผลการรับประกันของสัญญานั้น ถ้าสัญญานั้นมีกำไรก็อาจรับประกันต่อด้วยส่วนแบ่งในสัญญาที่สูงขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้รับเสี่ยงภัยเองไว้สูงขึ้น

ภาพประกอบที่ 5.12 หังแสดงส่วนที่รับเสี่ยงภัยเองทั้งหมดของบริษัทในภัยแต่ละราย

การตัดสินใจในด้านการประกันต่อช่วงออก

การทำประกันต่อออก (Reinsurance-Out, Retrocession) เป็นเครื่องมือที่สำคัญมากสำหรับการดำเนินธุรกิจประกันต่อ ในการประกันต่ออีกช่วงของงานที่รับประกันต่อเข้ามา (Reinsurance-In) ของบริษัทรับประกันต่อ โดยเฉพาะงานที่มาจากธุรกิจประกันต่อเฉพาะราย เช่นเดียวกับบริษัทประกันภัยที่จะต้องมีการทำประกันต่อ ทั้งนี้เพราะบริษัทรับประกันต่อก็มีกำลังรับเสี่ยงภัยได้จำกัดเช่นเดียวกัน และบนพื้นฐานวิธีรับประกันเดียวกันกับการรับประกันภัยคือ การสร้างการกระจายการเสี่ยงภัย ดังนั้นสำหรับบริษัทรับประกันต่อเองจึงต้องมีการทำประกันต่ออีกช่วง (Re-Out) จากส่วนที่เกินจากส่วนที่สามารถเก็บไว้เสี่ยงภัยเอง

ในการทำประกันต่อออก จะทำได้ 2 ประเภท เช่นเดียวกับการรับประกันต่อเข้าคือ ทำประกันต่อเฉพาะราย (Facultative Retrocession) และการประกันต่อประเภทสัญญาอันมีสัญญาส่วนเกิน (Surplus Treaty) เป็นหลัก โดยส่วนมากแล้วสำหรับบริษัทรับประกันต่อ มักจะใช้สัญญาส่วนเกินนี้เป็นพื้นฐานในการประกันต่อออก ไม่นิยมใช้การประกันเฉพาะราย เพราะการประกันต่อเฉพาะรายกับบริษัทต่างประเทศจะใช้ค่าใช้จ่ายที่สูงในการจัดการ ในขณะที่การรับประกันต่อเข้ามาในทุกประเภทของธุรกิจประกันต่อ จะต้องจ่ายส่วนลดเบี้ยประกันต่อ (Commission) ที่ต้องจ่ายก่อนข้างสูงอยู่แล้วประมาณ 40% ของเบี้ยประกันต่อ (Gross Premium) และถ้าส่วนนี้ต้องประกันต่อเฉพาะรายออกไปอีก ก็จะได้ส่วนลดที่จะได้เพิ่มอีกเพียง 1-2% ของเบี้ยประกันต่อ ทำให้รายได้เพิ่มน้อยมากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการจัดการแต่ละราย ดังนั้นจึงจะใช้การประกันเฉพาะรายต่อออกกับภัยที่มีขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าทรัพย์สินที่ค่อนข้างสูงเท่านั้นจึงจะคุ้มค่าใช้จ่าย และจะช่วยสร้างกำลังการรับประกันต่อในภัยที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งโดยมากมักจะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานปิโตรเคมีคอล ฯลฯ

การวางแผนประกันต่อออกส่วนใหญ่จึงเป็นการวางแผนสำหรับการประกันต่อออกโดยสัญญาซึ่งเป็นสัญญาส่วนเกินเป็นหลัก เพราะสะดวกในการจัดการ และเป็นสัญญาที่สามารถเลือกรับการเสี่ยงภัยไว้เองได้ในจำนวนทุนประกันที่ต้องการตามกำลังความสามารถของการรับเสี่ยงภัย ทำให้สามารถเลือกงานที่ตีเก็บไว้เพื่อสร้างผลกำไรที่มากขึ้น

แผนของการประกันต่อออกจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ก. การสร้างสัญญาให้มีเงื่อนไขที่สอดคล้อง และมีประโยชน์มากที่สุดต่อการรับประกันต่อเข้า

ข. การจัดสรรการรับเสี่ยงภัยไว้เอง และการประกันต่อออก (Allocation)

การสร้างสัญญาประกันต่อออกหรือสัญญาส่วนเกินจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับขนาดของการรับประกันต่อของบริษัท โดยจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนการรับประกันต่อเข้าของบริษัท เพราะสัญญานี้จะเป็นเครื่องมือรองรับการรับประกันต่อเข้า ลักษณะสัญญาที่สร้างขึ้นจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในอันที่จะใช้กำหนดการรับประกันเข้า ซึ่งจะต้องมีการวางแผนกำหนดองค์ประกอบของสัญญาเหล่านี้ให้ดี ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญจะมีดังนี้ คือ

- 1) ขอบเขตของสัญญา (Treaty Limit) จะเป็นการกำหนดกำลังการรับประกันของสัญญา ซึ่งจะกำหนดเป็นจำนวนเท่า (Line) ของส่วนที่เก็บไว้เสี่ยงภัยเอง แต่จะต้องไม่เกินจำนวนทุนประกันสูงสุดค่าหนึ่ง ซึ่งค่านี้จะเป็นกำลังรับสูงสุดของสัญญานี้
- 2) ส่วนลดการประกันต่อ (Commission)
- 3) ค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ทันที โดยปกติการเรียกเก็บค่าสินไหมทดแทนจากสัญญาประกันต่อจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ทันทีรายต่อราย แต่จะรวบรวมเป็นรายไตรมาสแจ้งเรียกเก็บเป็นยอดบัญชีรวมไป แต่สำหรับในกรณีค่าสินไหมรายใหญ่ที่เสียหายเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาค่าหนึ่งจะสามารถเรียกเก็บได้ทันที ซึ่งจุดที่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ทันทีจะมีความสำคัญมาก ทำให้บริษัทไม่ต้องจ่ายเงินสำรองจำนวนมากในส่วนเสียหายของสัญญาไปให้ก่อน โดยปกติบริษัทประกันต่อมักจะสร้างสัญญาประกันต่อออกที่มีจุดเรียกเก็บค่าเพื่อให้เงินหมุนเวียนเข้ามาทดแทนเร็ว ขณะที่บริษัทที่รับประกันต่อสัญญา จะต้องการให้จุดนี้อยู่สูงเพื่อเป็นการสงวนเงินที่ต้องจ่ายนี้เอาไว้ ซึ่งจุดที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับทั้งสองฝ่ายตกลงกัน และขึ้นกับสถิติของการเสียหายของสัญญา

- 4) เบี้ยประกันต่อประมาณการสำหรับสัญญา (Estimate Premium Income : EPI) จะเป็นค่าประมาณของเบี้ยประกันรับที่สัญญานี้จะได้รับในปีรับประกันนี้ ซึ่งบริษัทที่ใช้สัญญานี้จะต้องวางแผนและดำเนินการให้เบี้ยประกันรับของสัญญาให้ได้ใกล้เคียงกับที่ประมาณการ การกำหนดค่า EPI จะเป็นรายได้ที่ประเมินแล้วว่าคุ้มค่าต่อความเสียหายสูงสุดที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะใกล้เคียงกับจำนวนทุนประกันสูงสุดในขอบเขตของสัญญา เพื่อว่าถ้าบริษัทรับประกันต่อใช้สัญญานี้เอาประกันต่อเข้าสัญญาจนเต็มค่าสูงสุดที่สามารถรับได้ของสัญญา บริษัทที่รับประกันต่อของสัญญาจะมีเบี้ยประกันมากพอที่จะจ่ายค่าสินไหมสูงสุดนี้ได้

การสร้างสัญญาประกันต่อออกหรือสัญญาส่วนเกินนี้ จะกำหนดองค์ประกอบทุกส่วนให้ สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับแผนการรับประกันต่อ โดยทั้งหมดของสัญญาจะต้องเป็นที่ยอมรับ ของบริษัทผู้รับประกันต่อของสัญญา

การจัดสรรการรับเสี่ยงภัยเองและการประกันต่อออก จะเป็นการจัดสรรภัยที่รับประกัน เข้ามาเพื่อเก็บไว้เสี่ยงภัยเอง และประกันต่อออกในสัญญาส่วนเกิน โดยที่สัดส่วนของการจัดสรร แต่ละภัยจะเป็นสัดส่วนเฉพาะแต่ละภัยซึ่งไม่จำเป็นต้องเท่ากัน แต่สามารถกำหนดเป็นแนวทาง ได้ว่ากลุ่มภัยลักษณะหนึ่ง ด้วยทุนประกันค่าที่อยู่ในช่วงหนึ่งควรจะมีสัดส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์เท่าไร เช่น โรงสีที่มีขนาดใกล้เคียงกันแล้วรับประกันต่อในทุนประกัน เข้าใกล้ค่าที่กำหนดไว้ และรับ ประกันต่อไว้ในจำนวนที่มากพอต่อการกระจายการเสี่ยงภัย ก็สามารถกำหนดได้ว่าจะเป็นส่วน เท่าไรได้

แผนของการจัดสรรจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการในรับประกันนั้น ว่าต้องการรายรับเท่าไร และส่วนที่จะทำประกันต่อออกในส่วนของสัญญาว่าเป็นเท่าไร (EPI) ลักษณะของแผนจะกำหนดเป็นแนวทางสำหรับภัยแต่ละประเภท ดังนี้

ก. ภัยประเภทไม่โคคเดี่ยวหรือภัยบล็อก (Block Risk) จะกำหนดไว้ว่าแต่ละ กลุ่มเขตพื้นที่จะเก็บไว้เสี่ยงภัยเองกับเข้าสัญญาประกันต่อออกเป็นสัดส่วนเท่าไร ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ซึ่งสัดส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับสถิติความเสียหายในอดีตของเขตพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งจะไ้ จากการวิเคราะห์ของระบบประกันต่อ 5% และของระบบเฉพาะรายเอง โดยสัดส่วนเหล่านี้ จะต้องทำให้ผลโดยรวมทั้งหมดของส่วนที่รับเสี่ยงภัยเองกับสัญญาประกันต่อออกมีความสมดุล กันในแง่ที่ทำให้ผลกำไรของทั้งสองส่วนมีส่วนคล้ายคลึงกัน คือถ้าส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เองมีผล กำไร ส่วนของสัญญาก็ควรจะทำไรด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะการทำสัญญาประกันต่อออก หรือสัญญา ส่วนเกินเป็นเรื่องยุ่งยากมาก ถ้าผลของสัญญาในรับประกันที่ผ่านมาขาดทุน การต่อสัญญาก็ อาจมีปัญหา ในแง่ที่บริษัทรับประกันต่อสัญญาไม่ต่อสัญญาให้ ซึ่งจะมีผลทำให้บริษัทลดกำลังการ รับประกันต่อเข้าลงมามาก ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เพราะโดยปกติสัญญา ประกันต่อออกมีกำลัง การรับประกันต่อมากกว่าส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เองมาก

ข. ภัยโคคเดี่ยวพวกกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม ในภัยลักษณะนี้จะเป็นกลุ่มประเภท ต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากในกลุ่มนั้น เช่น กลุ่มโรงสี โรงทอผ้า ฯลฯ ซึ่งมีขนาดในกลุ่มใกล้เคียง กัน สัดส่วนของการเก็บเสี่ยงภัยเองกับส่วนประกันต่อออกจะขึ้นกับสถิติความเสียหาย และความ

เสี่ยงทางกายภาพ (Physical Hazard) ของอุตสาหกรรมชนิดนั้น เพราะขบวนการผลิต และปัจจัยสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงงานมีความเสี่ยงต่างกัน

ค. ภัยโรคเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมที่มีทุนประกันสูง ในโรงงานอุตสาหกรรม ประเภทที่มีจำนวนไม่มาก เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานปูนซีเมนต์ ฯลฯ ในภัยพวกนี้สัญญาประกัน ต่อส่วนเกินจะมีความสำคัญมาก เพราะในส่วนที่รับเสี่ยงภัยไว้เองไม่สามารถรับประกันต่อได้ สัญญาส่วนเกินจะมารับประกันต่อส่วนที่เกินไว้ ซึ่งทำให้บริษัทประกันต้องมีกำลังความสามารถเข้า รับเสี่ยงภัย และในบางกรณีทั้งส่วนรับเสี่ยงภัยเองและสัญญาส่วนเกินยังไม่พอ ก็อาจต้องทำ การประกันต่อเฉพาะรายเพิ่มขึ้น ซึ่งการประกันต่อออกทั้งสัญญาส่วนเกินและเฉพาะรายต่าง- ประเทศจะช่วยให้บริษัทประกันต่อสร้างกำลังการรับประกันต่อสูงทำให้มีอำนาจต่อรองมากกับ บริษัทประกันภัย

แผนการจัดสรรการรับเสี่ยงภัยเองกับประกันต่อออก จะกำหนดเป็นแนวทางสำหรับ การดำเนินการประกันต่อออก ในอันที่จะทำให้ผลกำไรจากการรับเสี่ยงภัยเองดีที่สุดอันจะเป็น ผลกำไรที่แท้จริงของบริษัท และทำให้สัญญาประกันต่อออกมีผลกำไรที่น่าพอใจ เพื่อที่จะสนับสนุน การดำเนินธุรกิจประกันต่อรับให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย